

Резолюція II-го науково-методичного інтернет-семінару
**ФІЗІОЛОГІЯ РОСЛИН У СИСТЕМІ СУЧАСНИХ
БІОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ТА НАУК**

(за матеріалами II-го науково-методичного інтернет-семінару та
круглого скайп-столу, 14 грудня 2016 р., Харків)

Біологія рослин – наука XXI століття. Планета потребує більше біологів рослин. Саме з таким закликом звернулась міжнародна наукова спільнота до навчальних закладів, що готують фахівців з біології рослин. Стрімкий розвиток різних розділів науки про рослини спонукав науковців світу до реформування та поєднання класичних та сучасних напрямів досліджень з ботаніки, молекулярної біології, біотехнології, системної біології, еволюційної біології рослин у єдину інтеграційну дисципліну – біологія рослин. Недостатньою кількістю кваліфікованих фахівців – біологів рослин стурбована міжнародна наукова спільнота у зв'язку з постійним приростом населення та проблемами забезпечення продуктами харчування, продовольчої безпеки при змінах кліматичних умов. Саме ці глобальні проблеми та пошуки шляхів їхнього вирішення стануть головними викликами для майбутньої генерації фахівців з біології рослин. Реформи в Україні, які відбуваються в наш час, вимагають системних змін у вищій освіті для задоволення потреби суспільства в підготовці фахівців вищої кваліфікації, у тому числі з біології рослин. Все це обумовлювало необхідність обговорити місце, роль та перспективи фізіології рослин у системі сучасних біологічних знань та наук. У тезах (матеріалах) учасників науково-методичного семінару розглядалися наступні питання: фітофізіологія у системі наук з біології рослин; біологія рослин – наука XXI століття; актуальні напрями досліджень фізіології рослин в епоху глобалізації; сучасні аспекти наукових досліджень з фітофізіології на кафедрах класичних університетів України; розвиток наукових шкіл з підготовки фізіологів рослин; історичні імена в фітофізіології – погляд у майбутнє; інновації у викладанні фізіології рослин; компетентнісний підхід у підготовці фахівців у галузі біології рослин; популяризація знань з біології рослин – запит сучасності.

Для можливого вирішення цих проблем учасники семінару рекомендують:

Зв'язок академічної, вузівської та прикладної науки:

1. В умовах глобалізації сприяти формуванню широких об'єднаних наукових груп з дослідження актуальних фундаментальних та прикладних проблем біології рослин.

2. В рамках договорів про співпрацю з установами НАН України і НААН України та комерційними лабораторіями, що працюють з питань дослідження біології рослин є доцільними проведення виробничих практик студентів, а також виконання курсових та дипломних робіт на базі лабораторій цих установ.

3. Створення філіалів кафедр у відповідних наукових та комерційних установах.

4. Створення дослідницьких міжвідомчих лабораторій на базі відповідних установ та університетських кафедр.

Розвиток та формування наукових шкіл з фітофізіології:

1. Сприяти неперервному розвитку наукових шкіл з фітофізіології рослин.

2. В програми підготовки фахівців з біології рослин обов'язково включати розділи про історичні імена в фітофізіології.

3. Забезпечити історичний зв'язок класичних та сучасних напрямів та підходів у дослідженнях фітофізіологів.

Вдосконалення підготовки фахівців з біології рослин:

1. В програми нормативних та спеціальних курсів ввести питання про молекулярні механізми, фізіологічні модулі, регуляторні сітки перебігу фізіологічних процесів рослинного організму.

2. Розробити концепцію або програму спеціального курсу «Фізіологічні функції геному рослин» або «Системна біологія в фізіології рослин» або «Молекулярно-біологічні механізми фізіологічних процесів».

3. Загальна стратегія підготовки фахівців з біології рослин – підсилення практичної підготовки студентів для роботи в сучасних дослідницьких установах та лабораторіях і виробництвах, пов'язаних з біологією рослин.

Контакти, обмін думками, комунікації

1. Вважати за доцільне регулярно проводити науково-методичні семінари з питань вдосконалення підготовки фахівців в галузі біології рослин на базі провідних кафедр та установ

2. Ширше залучати формат відео-конференцій, круглих скайп-столів для обміну думками.

3. Створити єдину інтернет-платформу для обміну методичною, навчальною, науковою літературою з біології рослин.

Популяризація знань з біології рослин

1. Ширше залучати фахівців та студентів ВНЗ до акцій з популяризації знань з біології рослин «Міжнародний День рослин», «Ніч у ботанічному саду», «Ніч науки», «Наукові пікніки» тощо.

2. Проводити заходи (ознайомчі екскурсії, майстер-класи, турніри тощо) з біології рослин для середніх загальноосвітніх закладів та широкої аудиторії.

Довести до відома Навчально-методичної комісії МОН ці пропозиції з метою їх урахування при формуванні «Стандарту освіти» для бакалаврів та магістрів.

Науковий комітет

Д.б.н., проф. *Жмурко В.В.* – декан біологічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Д.б.н., проф. *Таран Н.Ю.* – зав. кафедрою фізіології та екології рослин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Д.б.н., проф., акад. НААН України *Мусієнко М.М.* – проф. кафедри фізіології та екології рослин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Д.б.н., проф. *Колупаєв Ю.Є.* – зав. кафедрою ботаніки та фізіології рослин Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва

Д.с.-г.н., проф. *Піда С.В.* – зав. кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Д.б.н., проф. *Косаківська І.В.* – зав. відділу фітогормонології Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України

Д.б.н., проф. *Ніколайчук В.І.* – зав. кафедрою генетики, фізіології рослин і мікробіології Ужгородського національного університету

Д.б.н., проф. *Лихолат Ю.В.* – зав. кафедрою фізіології та інтродукції рослин Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара

К.б.н., доц. *Тимошенко В.Ф.* – зав. кафедрою фізіології та біохімії рослин і мікроорганізмів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

К.б.н., доц. *Авксентьєва О.О.* – доцент кафедри фізіології та біохімії рослин і мікроорганізмів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

К.б.н., ст. наук. співр. *Бацманова Л.М.* – зав. НДЛ «Фізіологічних основ продуктивності рослин» Київського національного університету імені Тараса Шевченка

К.б.н., доц. *Ружицька О.М.* – доцент кафедри ботаніки Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова